

ПРИКАЗИ

УДК/UDC 343.1(049.32)
DOI: 10.7251/GPFIS1403170S

ПРИКАЗ КЊИГЕ / *BOOK REVIEW*

Миодраг Н. Симовић

Правни факултет Универзитета у Бањој Луци
Уставни суд Босне и Херцеговине

Тадија Бубаловић и Незир Пивић
Кривично процесно право, Посебни дио,
Правни факултет Универзитета у Зеници,
Зеница, 2014,
стр. 305.

У издању Правног факултета Универзитета у Зеници недавно је изашао из штампе универзитетски уџбеник „Кривично процесно право, Посебни дио“ аутора др Тадије Бубаловића¹ (ванредног професора на Правном факултету Универзитета у Риједи на предметима Кривично процесно право и Међународно кривично право и спољног сарадника на постдипломском студију на Правном факултету Универзитета у Зеници и Правном факултету Универзитета у Тузли) и др Незира Пивића² (доцента на Правном факултету Универзитета у Зеници на предметима Кривично процесно право и Криминологија и пенологија и гостујућег наставника на постдипломском студију на Правном факултету у Тузли). Из перспективе универзитетских наставника и са искуством бившег судије, тужиоца и адвоката, аутори су пропатили

Миодраг Симовић, *miodrag.simovic@ustavnisud.ba*.

¹ Прије тога радио је као судија, тужилац и адвокат. Као судија Врховног суда Федерације БиХ био је члан Тима Министарства правде БиХ за примјену кривичних закона у Босни и Херцеговини. Објавио је два универзитетска уџбеника („Међународно кривично право“, у коауторству са проф. др Бериславом Павишићем, Правни факултет Универзитета у Риједи, Ријека 2013, и „Кривично процесно право“, књига II, пето издање, у сарадничком статусу: Берислав Павишић и сарадници Едуард Кунштек, Петар Веић и Тадија Бубаловић, Ријека 2013) и око 40 стручних и научних радова.

² Од 2007. године је у радном односу на Правном факултету у Зеници, гдје је биран за асистента, вишег асистента и доцента. Тренутно је и продекан за наставу и студентска питања на Правном факултету у Зеници. Објавио је десет научних и стручних радова.

сва важнија рјешења важећег кривичног процесног законодавства у Босни и Херцеговини и тематизовали овај проблем са неутралне, правне дистанце, те изложили своје виђење промјена и последица постојећег стања. Рецензенти уџбеника су аутор овог приказа и др Звонимир Томић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Сарајеву.

Основни садржај ове књиге је структура кривичног поступка и правила (динамика) његовог провођења у Босни и Херцеговини. Правнозаконски основ овог уџбеника је систем процесноправних правила садржан у Закону о кривичном поступку Босне и Херцеговине,³ као највишем законском извору из ове материје на државном нивоу, али су изузетно навођене и поједине правне норме ентитетских процесних закона (Закон о кривичном поступку Републике Српске⁴ и Закона о кривичном поступку Федерације БиХ⁵), те норме Закона о кривичном поступку Брчко Дистрикта БиХ⁶ – у случајевима различитог уређења појединих питања. Уз то, коришћена је разноврсна цитатна и документарна грађа, потврђујући и даље развијајући већ профилисану стратегију аутора овог уџбеника.

Поред општих процесноправних појмова и института, као што су процесни субјекти и процесни радње и радње одлучивања, у оквиру посебног дијела наставне материје из кривичног процесног права, на прегледан и довољно детаљан начин (тематске цјелине садржане су у осам поглавља) обрађени су правни појмови и приказана правна правила на којима се конструкцијски и проведбено заснива кривични поступак (*processus criminalis*) као главни предмет кривичног процесног права. Тај преглед је елабориран студиозно, и то кроз приказ главних стадијума кривичног поступка: претходног поступка (истраге и поступка оптужења), главног поступка и поступка правних лијекова (редовних и ванредних), те више посебних поступака (кривичних и некривичних). Сви наведени дијелови имају своје саставне јединице у којима се спретно и зналачки анализирају поједини појмови, категорије, институти и правни односи у кривичном поступку. Дјело има све елементе високошколског уџбеника, градиво је актуелно и ори-

³ Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине, *Службени гласник БиХ*, бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 и 72/13.

⁴ Закон о кривичном поступку Републике Српске, *Службени гласник РС*, бр. 53/12.

⁵ Закон о кривичном поступку Федерације БиХ, *Службене новине ФБиХ*, бр. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 и 12/10.

⁶ Закон о кривичном поступку Брчко Дистрикта БиХ, *Службени гласник БДБиХ*, бр. 10/03, 48/04, 6/05, 14/07, 19/07, 21/07, 2/08, 17/09 и 9/13. Пречишћени текст овог закона објављен је у *Службеном гласнику БДБиХ*, бр. 33/13.

гинално. Аутори досљедно развијају мисли, елаборирају аргументе и сугеришу рјешења.

Полазећи од чињенице да је овај уџбеник намијењен првенствено студентима правног универзитетског студија, његов садржај је ограничен на главна системска питања и појмове. Поред неизоставних појмовних и садржајних објашњења, у тексту се налазе и бројна правна мишљења високих домаћих и међународних судова (укупно 152) која би студентима требало да олакшају боље разумијевање ове наставне материје и са аспекта кривичноправне праксе. Иако су коришћени извори, а посебно поједини аутори, наведени у самом тексту – *in extenso*, на почетку сваког поглавља читаоци се упућују и на другу системску (пожељну) литературу (укупно 147 библиографских јединица, што стране, што домаће литературе). То је ауторима, између осталог, омогућило међусобно упоређивање европских правних института, као и домаћих кривичнопроцесних одредаба с правним институтима и рјешењима из англоамеричког правног подручја. Читаоцима ће тако богата библиографија изврсно послужити у истраживањима и упознавању с институтима других правних јурисдикција. Они могу проширити своја знања о овој материји, а посебно би требало да помогне студентима свих нивоа правног студија при писању њихових завршних, дипломских и других стручних радова.

Уџбеник „Кривично процесно право, Посебни дио“ има своје апликативне посебности и широку употребну вриједност. Важан је и за едуковање студената правних студија, али је пријемчив и за све оне који се баве овом граном права и њеном примјеном у пракси. Он носи двоструку асимилацију: поред правнодогматског и правнозаконског утемељења, уџбеник садржи и уставноправни и међународноправни аспект код оних правних института код којих је тај приказ био могућ. Важан квалитет овог уџбеника, који обогаћује његов садржај, јесте и практичан, разумљив и једноставан стил писања, са пуно умијећа.

Занимљивост штива у овој изузетно драгоцјеној књизи почива и на савремености примјера. У њој налазимо готово све што је у теорији о посебном дијелу кривичног процесног права у Босни и Херцеговини данас познато. Она није обично остварење, него и важна смјерница, чија садржина интригира и оставља многа питања отвореним, испричана у појединим дијеловима на нов и необичан начин.

Уџбеник је свеобухватан и занимљив подухват, одлична студија и свједочанство о актуелном тренутку кривичног поступку у Босни и Херцеговини, способан да привуче пажњу како читаоца који није упознат са основним појмовима кривичног поступка (као занимљива литература), тако и да пријатно изненади високог интелектуалца. Књига је ризница знања о кривичном процесном праву у БиХ које би,

неоспорно, требало усвојити и проширити видике о сопственом знању о овој проблематици.

Могли би се придружити оцјени да је ова књига тријумф списатељског искуства и већ познате високе ерудиције њених аутора. Од посебног је значаја што се и појавом овог уџбеника задржава високо постављена пречка тематског, сазнајног, научног и стручног који су у овој области изградили у својим уџбеницима др Хајрија Сијерчић-Чолић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Сарајеву и аутор овог приказа. Додамо ли томе да из стила аутора избијају елементи њиховог научног профила, али да се, упркос томе, језик којим је књига написана разумијева с лакоћом, довољно је да уџбеник проф. др Тадије Бубаловића и доц. др Незира Пивића топло препоручујемо.